

PhDr. Marek Hejduk, MBA
Policejní akademie České republiky v Praze
student doktorského studijního programu

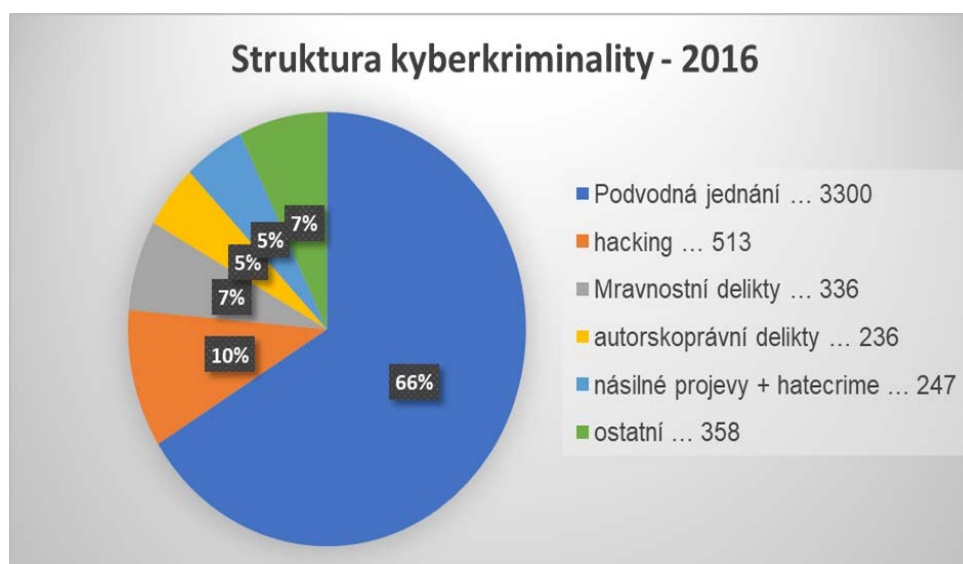
Počítačová mravnostní kriminalita – kybergrooming

Úvod do problematiky – vymezení a charakteristika

Počítačová mravnostní kriminalita je jedním z druhů kyberkriminality.¹ Jde o kombinaci mravnostní kriminality s kyberkriminalitou. Jinými slovy jde o mravnostní kriminalitu, která je uskutečňována prostřednictvím IT prostředků. Předmětem útoku u počítačové mravnostní kriminality je právě mravnost (sexualita) s tím, že samotná trestná činnost je páchána za výrazného využití informačních a komunikačních technologií jakožto významného prostředku k jejímu páchání. Mravnostní trestné činy v kyberprostoru zaujmají zhruba 6,5 % z celkového počtu kyberkriminality (viz struktura kyberkriminality za rok 2016).² Je však třeba podotknout, že mravnostní delikty v kyberprostoru jsou trestnou činností poměrně latentní, tudíž skutečná čísla mohou být v reálu značně jiná.

Struktura kyberkriminality

Níže je uvedena struktura kyberkriminality v letech 2016 – 2020 a to z pohledu registrovaných skutků na území České republiky. Z celkových počtů registrovaných skutků v jednotlivých letech vyplývá, že každoročně dochází k nárůstu kvantity nejen počítačové mravnostní kriminality, ale též kyberkriminality jako takové.

Obrázek č. 1 – struktura kyberkriminality za rok 2016 – zdroj: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

¹ Kyberkriminalita – trestná činnost, která je páchána v prostředí informačních a komunikačních technologií včetně počítačových sítí.

² Jednotlivé druhy kyberkriminality. Policie ČR [online]. 2020 [cit. 2020-10-06]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/jednotlive-druhy-kyberkriminality.aspx>

V roce 2016 bylo v kyberprostoru evidováno celkem **4 990** registrovaných skutků. Většinu z celkového počtu tvořila podvodná jednání a to v celkovém počtu 3 300 skutků. Počítačová mravnostní kriminalita (v obrázcích uváděná jako „mravnostní delikty“) zaujímala cca **7 %** z celkového počtu (**336** skutků).

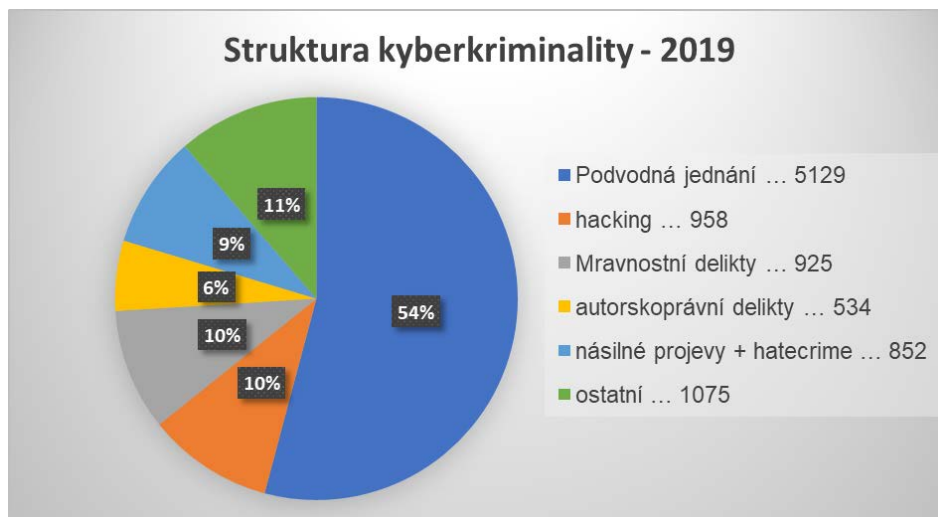
Obrázek č. 2 – struktura kyberkriminality za rok 2017 – zdroj: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

V následujícím roce 2017 došlo k nárůstu evidovaných skutků v kyberprostoru. Konkrétně šlo o **5 654** skutků za rok. Opět většinu tvořila podvodná jednání, nicméně došlo k procentuálnímu nárůstu skutků i u ostatních deliktů. Konkrétně mravnostní delikty se z hlediska počtu zvýšily na **561** skutků, což tvořilo již **10 %** z celkového počtu spáchané kyberkriminality (tj. došlo ke zvýšení oproti minulému roku o 3 %).

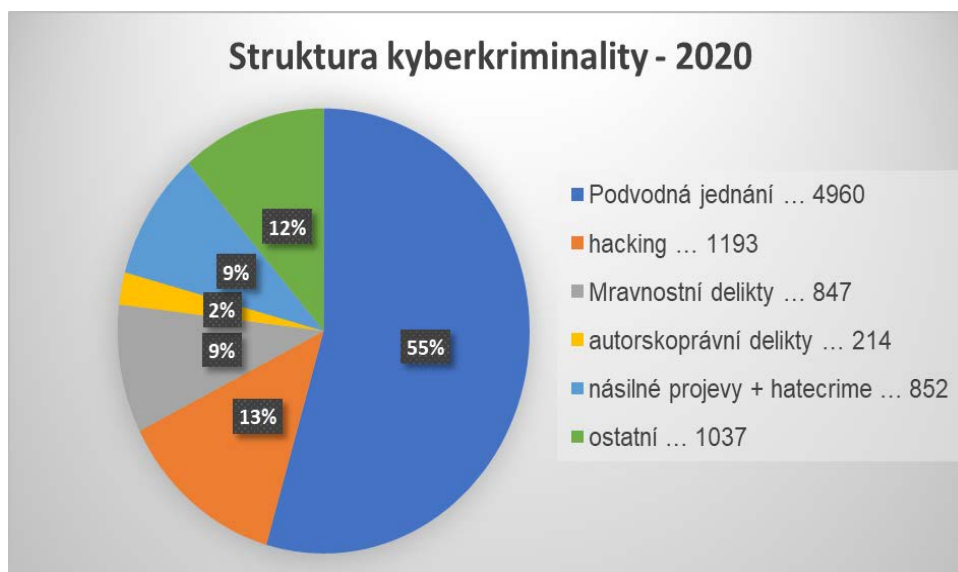
Obrázek č. 3 – struktura kyberkriminality za rok 2018 – zdroj: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

V roce 2018 došlo k opětovnému nárůstu evidovaných skutků v kyberprostoru oproti předešlým letům. Konkrétně šlo o nárůst o téměř 2 000 skutků oproti minulému roku a to v celkové hodnotě **7 412** skutků. Opět více než polovinu skutků z celku tvořila podvodná jednání. Nicméně pokračoval trend procentuálních nárůstů skutků i u dalších oblastí kyberkriminality. U mravnostních deliktů rovněž došlo k nárůstu. Konkrétně se z hlediska počtu zvýšily na **815** skutků – nárůst o 30 % oproti minulému roku. Z celkového počtu tvořily mravnostní delikty 11 %.

Obrázek č. 4 – struktura kyberkriminality za rok 2019 – zdroj: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

Pro rok 2019 byla opět typická zvyšující se tendence registrovaných skutků kyberkriminality. Celkově bylo evidováno **9 473** skutků. Z hlediska struktury jednotlivých deliktů to bylo procentuálně velmi podobné jako u roku 2018. Mravnostních deliktů bylo evidováno **925**, tj. opět došlo z hlediska kvantity k nárůstu. Celkově mravnostní delikty zaujímaly 10 % spáchané kyberkriminality.

Obrázek č. 5 – struktura kyberkriminality za rok 2020 – zdroj: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

V roce 2020, kdy téměř celý svět postihla pandemie covidu-19 a celá řada činností se přesunula do online prostoru, paradoxně došlo k poklesu skutků spáchaných v kyberprostoru. Došlo k mírnému poklesu v celkových počtech. Celkem bylo spácháno **9 103** skutků. Pokles se týkal rovněž i mravnostních deliktů. V tomto roce bylo spácháno **847** skutků, což tvořilo 9 % z celkového počtu kyberkriminality.

Obrázek č. 6 – struktura počítačové mravnostní kriminality v letech 2016 - 2020 – zdroj: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

Struktura mravnostních deliktů měla v letech 2016 – 2019 vzrůstající tendenci. Až v posledním roce 2020 došlo k mírnému poklesu. Je otázka, jaké jsou příčiny mírného poklesu v roce 2020, když do té doby tendence byla vzrůstající.

Kybergrooming – pojem a charakteristika

Kybergrooming je novým fenoménem páchaní trestné činnosti v kyberprostoru. Termín grooming označuje specifické jednání, které spočívá v psychické manipulaci kybergroomerů,¹ která má za cíl v oběti vyvolat falešnou, zdánlivou důvěru a přimět ji k osobní schůzce, přičemž důsledkem takového chování může být zejména některý ze sexuálních trestných činů.²

Kybergrooming představuje psychickou manipulaci realizovanou prostřednictvím internetu, mobilního telefonu a sociálních sítí (internetové seznamky, Facebook, Twitter, atd.). Zahrnuje jednání manipulátora (kybergroomera), které má v oběti – dítěti vyvolat falešnou důvěru a přimět jej k určité aktivitě – osobní schůzce, focení, natáčení sebe sama. Cílem může být zneužití dítěte pro výrobu dětské pornografie. Typicky je vázán na chaty, messengery, internetové seznamky, sociální sítě, ale také třeba na

¹ Kybergroomer je zpravidla sexuální útočník, který k prosazení svého cíle využívá IT prostředí.

² VÁLKOVÁ, Helena; KUČHTA, Josef a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice, s. 537. ISBN 9788074007323.

různé internetové stránky s nabídkou modelingu, herní portály, apod.¹ Kybergroomer se snaží o osobní kontakt. Dítě „uplácí“ dárky (např. dobití kreditu na mobilním telefonu), vydírá jej pořízenými snímky, pokračuje a zintenzivňuje manipulaci, která může vést i k osobnímu útoku na oběť. Jednou z forem kybergroomingu je i eroticky laděná komunikace a získání amatérských pornografických materiálů.

Zásadním problémem u kybergroomingu je jeho zjišťování a dokazování a rovněž zejména anonymita, využití zabezpečených systémů a také skutečnost, že v počítačném stádiu ještě nejde zpravidla o trestný čin, zejména tam, kde není trestná forma přípravy.²

Trestně právní vymezení kybergroomingu

Kybergrooming je pojmem kriminologickým, nikoli trestně právním. Nicméně jednání představující kybergrooming můžeme podřadit pod skutkovou podstatu § 193b trestního zákona, která zní:

„Navazování nedovolených kontaktů s dítětem

Kdo navrhne setkání dítěti mladšímu patnácti let v úmyslu spáchat trestný čin podle § 187 odst. 1, § 192, 193, § 202 odst. 2 nebo jiný sexuálně motivovaný trestný čin, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“³

V tomto ohledu byla významná novela číslo 141/2014 Sb., která právě do trestního zákoníku zakomponovala tuto novou skutkovou podstatu trestného činu. Novela vstoupila v platnost 22. 7. 2014 a účinnou se stala 1. 8. 2014. Jde o odkazující skutkovou podstatu, která ve svém ustanovení odkazuje na trestné činy pohlavní zneužití, výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií, zneužití dítěte k výrobě pornografie, svádění k pohlavnímu styku. V předchozí právní úpravě, tj. tou před výše zmíněnou novelou, bylo možné postihnout kybergrooming pouze v souvislosti s výrobou dětské pornografie a zasíláním pornografie dítěti, popřípadě jako ohrožování výchovy dítěte v důsledku sexuální komunikace přes IT prostředky a svádění k pohlavnímu styku. Samotné jednání spočívající v usilování o setkání bylo trestně postižitelné pouze jako příprava znásilnění, což v praxi bylo velmi složité z hlediska dokazování – úmyslu pachatele). Nová úprava § 193b však míří rovnou na předstupeň onoho setkání, tedy už na jeho návrh, byť i zde musí být prokázán úmysl pachatele dítě nějakou formou sexuálně využít.

Rozbor skutkové podstaty trestného činu dle § 193b

Objektem trestného činu je ochrana dětí mladších 15 let před tzv. sexuálním vykořisťováním. Objektívni stránka spočívá v jednání pachatele, který navrhne setkání dítěti mladšímu 15 let v úmyslu spáchat některý z trestných činů, na který § 193b ve svém ustanovení odkazuje. Návrhem setkání rozumíme aktivní činnost směřující

¹ BERSON, I. H. Grooming Cybervictims: The Psychosocial Effects of Online Exploitation for Youth. University of South Florida. USA. (online) cit. 6. 10. 2020. dostupné z <http://www.cs.auckland.ac.nz/~john/NetSafe/I.Berson.pdf>

² VÁLKOVÁ, Helena; KUČHTA, Josef a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice, s. 537. ISBN 9788074007323.

³ § 193b zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

k dítěti mladšímu 15 let ve snaze v něm vzbudit rozhodnutí zúčastnit se osobní schůzky za účelem spáchání některého výše uvedeného trestného činu, uvedeným pod § 193b či jiného sexuálně motivovaného trestného činu. V praxi jde o navázání kontaktu prostřednictvím IT technologií. Pachatelem může být kterákoli fyzická osoba, ale i právnická osoba. Z hlediska subjektivní stránky se vyžaduje zavinění ve formě úmyslu, přičemž je obligatorní sexuální motiv pro spáchání trestného činu.¹

Statistika spáchaných trestných činů dle § 190, 192 - 194

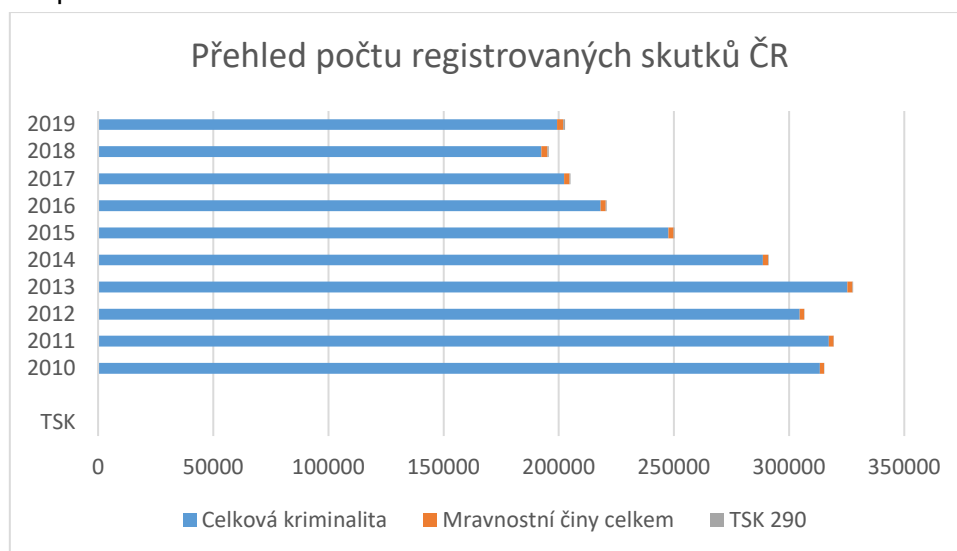
Statistika kriminality Policie České republiky je postavena na sledování druhů trestné činnosti podle „takticko-statistických klasifikací“ (dále jen "TSK"), nikoliv podle jednotlivých paragrafů. Trestný čin dle § 193b navazování nedovolených kontaktů s dítětem je zahrnut společně s dalšími skutkovými podstatami (§ 190, 192 - 194) v TSK 290 – „ostatní mravnostní trestné činy“. Policejní statistika bohužel konkrétní statistikou, zabývající se § 193b, nedisponuje.

Pro účely článku provedu statistiku počtu registrovaných skutků dle TSK 290 za celou Českou republiku a to dle jednotlivých let (vždy od 1. 1. – 31. 12. daného roku).

Tabulka č. 1 – Přehled počtu registrovaných skutků ČR. Zdroj: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

přehled počtů registrovaných skutků, ČESKÁ REPUBLIKA, období 1. 1. - 31. 12.											
TSK		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0-999	CELKOVÁ KRIMINALITA	313 387	317 177	304 528	325 366	288 660	247 628	218 162	202 303	192 405	199 221
200-299	z toho MRAVNOSTNÍ ČINY CELKEM	1 811	2 086	1 981	2 109	2 205	2 256	2 241	2 363	2 655	2 733
290	z toho ostatní mravnostní trestné činy (§ 190, 192 - 194)	164	260	212	273	297	311	360	489	649	728

Graf č. 1 - Přehled počtu registrovaných skutků ČR. Zdroj: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní právo hmotné. 7., přepracované vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 627. ISBN 9788074786167.

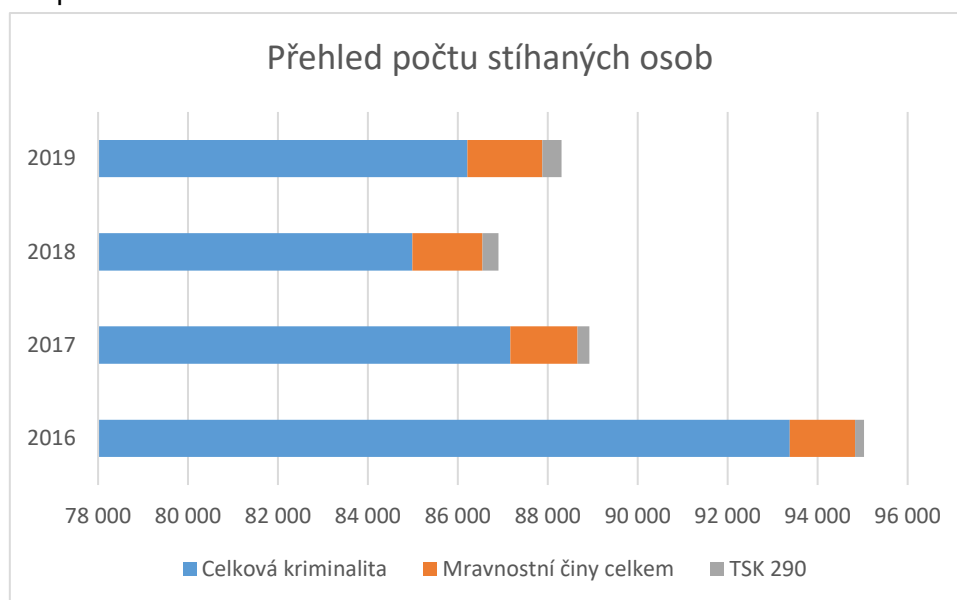
Z výše uvedené statistiky a grafu vyplývá, že každoročně dochází k nárůstu jak mravnostní kriminality jako celku, tak též k nárůstu skutků obsažených v TSK 290. Z těchto údajů je možné vyzorovat, že tento trend kriminality má vzrůstající tendenci a jde o jedno z aktuálních rizik, na která je třeba se zaměřit.

Níže je uveden přehled počtu stíhaných osob.

Tabulka č. 2 – Přehled počtu stíhaných osob. Zdroj: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

TSK		2016	2017	2018	2019
0-999	CELKOVÁ KRIMINALITA	93 379	87 168	84 990	86 209
200-299	z toho MRAVNOSTNÍ ČINY CELKEM	1 452	1 492	1 557	1 669
290,00	z toho ostatní mravnostní trestné činy (§ 190, 192 - 194)	197	264	352	428

Graf č. 2 - Přehled počtu stíhaných osob. Zdroj: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

Z přehledu počtu stíhaných osob je rovněž patrný nárůst nejen v celkových číslech mravnostní kriminality, ale též u skutků TSK 290.

Oběti kybergroomingu

Typickými oběťmi kybergroomingu jsou děti a mládež obvykle ve věku 10 – 17 let, což pachatelé vědí zpravidla od začátku při navázání kontaktu s obětí. Z hlediska pohlaví jsou častěji oběťmi dívky než chlapci. Z povahy kybergroomingu lze předpokládat, že oběti tvoří děti – uživatelé internetu, kteří tráví velké množství volného času v online světě ve virtuálním prostředí (na různých sociálních sítích, chatech, portálech, atd.). V tomto prostředí často navazují kontakty leckdy i s cizími lidmi. Motivem může být hledání nových kamarádů či přátel.¹ Děti ze své podstaty jsou naivní a důvěřují druhým, přičemž potřebují pozornost a náklonnost. Tato kombinace

¹ KOPECKÝ, Kamil. Kybergrooming - nebezpečí kyberprostoru. Olomouc: Net University, 2010, s. 4 ISBN 978-80-254-7573-7.

vlastností pak přispívá tomu, že pokud tyto složky chybí, jsou děti snadnými cíli – oběťmi.¹

Mezi typické oběti kybergroomingu řadíme:

- ✓ děti s nízkou sebeúctou nebo nedostatkem sebedůvěry (takové to děti je vcelku snadné citově ovlivňovat a izolovat).
- ✓ Děti s emocionálními problémy nebo děti, které se ocitly v nouzi (např. špatné vztahy s rodiči – často hledají náhradu za své rodiče či blízké a hledají „pomoc“).
- ✓ Děti naivní a přehnaně důvěřivé (nevidí hrozící nebezpečí a jsou ochotny zapojit se do online konverzace s neznámými lidmi a těžko odhadují rizikovitost komunikace).
- ✓ Adolescenti/teenageři (mladí dospělí, které zajímá sexualita a nemají zábrany o ní hovořit s neznámými lidmi).²

Komunikace mezi obětí a pachatelem probíhá zpravidla jednostranně, kdy pachatel konverzaci iniciuje a je minimálně v prvopočátku aktivnější. Posléze dochází k dialogu. Oběť následně v komunikaci buď dobrovolně pokračuje a může dojít i k osobnímu setkání v reálu, anebo komunikaci může ukončit ve fázi konverzace online a setkání se vyhnout. V praxi se často setkáváme s případy, kdy se oběti bojí pachatele odmítnout a přistupují na různé typy výmluv, pro které se nemohou zúčastnit osobní schůzky (např. náhlá nevolnost, nečekané povinnosti, atd.). Je třeba podotknout, že tyto výmluvy pouze oddalují další naléhání ze strany pachatele o osobní setkání a neřeší odmítnutí jako takové.³

Bílý kruh bezpečí je významnou organizací, která se věnuje pomoci obětem trestných činů. Bohužel skutková podstata trestného činu dle § 193b, navazování nedovolených kontaktů s dítětem, není předmětem statistického zkoumání této organizace.⁴

Další významnou organizací, která se zabývá pomoci obětem trestných činů, je Linka bezpečí. V oblasti kybergroomingu zaznamenali v komunikaci s klienty celkem 50 případů a to v období od 1. 1. 2016 až 25. 10. 2020. Z celkového počtu šlo o 36 kontaktů s dívkou a 13 s chlapcem (v 1 případě nebylo pohlaví klienta uvedeno). Je však třeba podotknout, že celkový počet kontaktů nelze považovat za počet obětí, neboť některé klientky či klienti mohli s Linkou bezpečí hovořit či psát opakovaně. Klienti se na Linku bezpečí totiž obracejí anonymně, proto zpravidla nelze určit, zda jde o první či opakující se kontakt.⁵

Z výše uvedených informací ohledně Bílého kruhu bezpečí či Linky bezpečí vyplývá, že problematika kybergroomingu zcela nespadá mezi hlavní priority těchto organizací. Zajisté by bylo vhodné dle mého názoru tomuto novému fenoménu věnovat

---

¹ BERSON, Ilene R. Grooming Cybervictims: The Psychosocial Effects of Online Exploitation for Youth [online]. University of South Florida. USA. [cit. 7. 10. 2020]. Dostupné z: <<http://www.cs.auckland.ac.nz/~john/NetSafe/I.Berson.pdf>>.

² KOPECKÝ, Kamil. Kybergrooming - nebezpečí kyberprostoru. Olomouc: Net University, 2010, s. 4 ISBN 978-80-254-7573-7.

³ KUDRLOVÁ, Kateřina. Kybergrooming – 3 roky kriminalizace. *Právo, Bezpečnost, Informace*. 2017, číslo 4. ISSN 2336-3657.

⁴ Blíže viz <https://www.bkb.cz/>

⁵ Blíže viz <https://www.linkabezpeci.cz/>

větší pozornost, jelikož jde o novou formu trestné činnosti, páchanou prostřednictvím IT technologií a rovněž velmi nebezpečnou, jelikož zasahuje do intimní sféry obětí. Rovněž jde o velmi nebezpečný jev, jelikož oběťmi jsou děti, tj. zvláště zranitelné oběti.

Pachatel kybergroomingu

Pachatele kybergroomingu tvoří poměrně heterogenní skupina, která obsahuje lidi s různým sociálním statusem (může jít o nočního hlídače, ale též o učitele či právníka). Mezi pachatele řadíme jak prvopachatele, tak i ty, kteří byli již za trestný čin odsouzeni – recidivisty. U pachatelů kybergroomingu můžeme též vyzorovat patologický zájem o děti a mladistvé. Dále je pro pachatele typické to, že má problém navazovat vztahy v reálném prostředí s dospělými lidmi, tím pádem možnost komunikace v kyberprostoru je pro něj jednodušší, snazší a bezpečnější z jeho pohledu.¹

Pachatele kybergroomingu můžeme dále dělit na dvě velké skupiny a to dle jejich motivace. První tvoří pachatelé, kteří usilují pouze o sexuální uspokojení, avšak bez osobního setkání s obětí. Druhou skupinu tvoří pachatelé, kteří jsou již nebezpečnější v tom smyslu, že jejich jednání směřuje k osobní schůzce a cílem je sexuální zneužití oběti.²

Další autoři nabízejí následující typologii:

- ✓ Kvazivoyeur – pachatel, jehož chování směřuje k uspokojení svých sexuálních potřeb. Nejde mu o osobní setkání s dítětem, ale preferuje s obětí intimní online hovory.
- ✓ Kriminálník – pachatel, jehož cílem není sexuální uspokojení, ale primárně oběť vyhledává pro páchaní trestné činnosti, primárně pro šíření dětské pornografie a dětské prostituce.
- ✓ Experimentátor – pachatel, pro kterého je typické to, že mění svou identitu s tím, že kontaktuje několik dětí současně.
- ✓ Duševně nemocný – pachatel, který není schopen orientace v sociálních podmínkách (normách). Jeho chování je velmi nevyzpytatelné. Je ovlivňován pudy, tudíž není schopen kontrolovat svoje chování.³

---

¹ CHOO, Kim-Kwang Raymond. Online child grooming: a literature review on the misuse of social networking sites for grooming children for sexual offences [online]. Published by the Australian Institute of Criminology. Canberra: Australian Institute of Criminology 2009, 2009 [cit. 2020-10-21]. ISBN 9781921185861. Dostupné z: <https://www.aic.gov.au/sites/default/files/2020-05/rpp103.pdf>
0009_Strategie_manipulace_deti_v_online_prostredich_se_zamerenim_na_tzv_kybergrooming.php

² KOPECKÝ, Kamil a kol. *Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu. 1. vyd.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. 170 s. ISBN 978-80-244-4868-8.

³ MAŠKOVÁ, Anna; LUKÁŠOVÁ, Kateřina; PACÁK, Rastislav a Jana BRANDEJSOVÁ. *Kybergrooming a kyberstalking. Metodický materiál pro pedagogické pracovníky.* © Národní centrum bezpečnějšího internetu, 2012, 34 s. Dostupné z: <http://www.ncbi.cz/category/6-metodiky-ucebni-materialy?download=37>

Níže je uveden statistický přehled **státních zastupitelství** o vyřízených stíhaných a podezřelých fyzických osobách a to v letech 2016 – 2019. Konkrétně jde o právní kvalifikaci skutkové podstaty trestného činu dle § 193b trestního zákona – navazování nedovolených kontaktů s dítětem.

Vysvětlivky:

Praha – Městské státní zastupitelství v Praze a Obvodní státní zastupitelství jemu podřízené

StČ – střední Čechy – Krajské státní zastupitelství v Praze a okresní státní zastupitelství jemu podřízené

ZČ – západní Čechy – Krajské státní zastupitelství v Plzni a okresní státní zastupitelství jemu podřízené

SČ – severní Čechy – Krajské státní zastupitelství v Ústí nad Labem a okresní státní zastupitelství jemu podřízené

VČ – východní Čechy – Krajské státní zastupitelství v Hradci Králové a okresní státní zastupitelství jemu podřízené

JČ – jižní Čechy – Krajské státní zastupitelství v Českých Budějovicích a okresní státní zastupitelství jemu podřízené

JM – jižní Morava – Krajské státní zastupitelství v Brně a okresní státní zastupitelství jemu podřízené

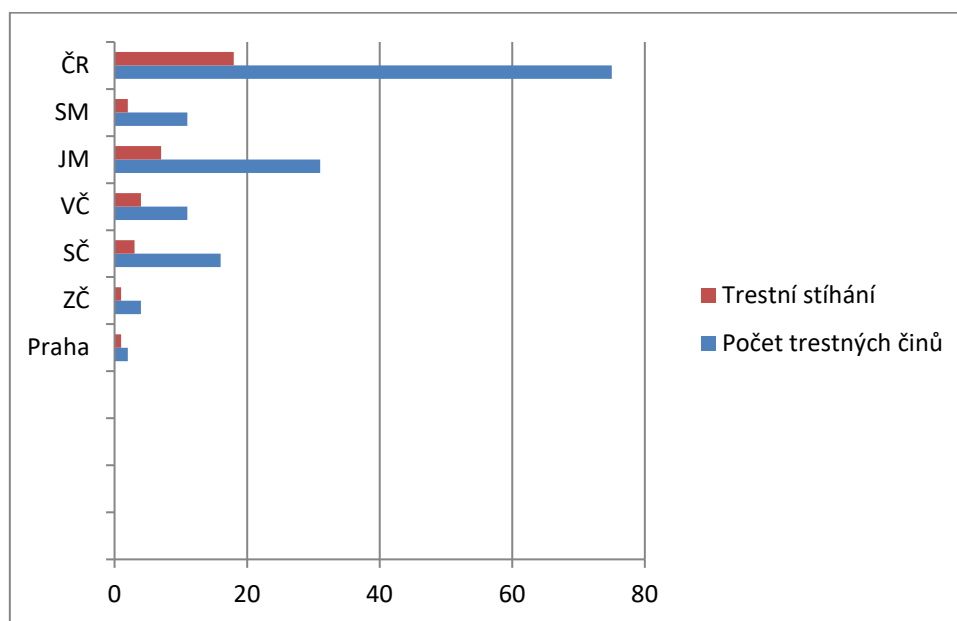
SM – severní Morava – Krajské státní zastupitelství v Ostravě a okresní zastupitelství jemu podřízené

Rok 2016

Tabulka č. 1: 2016. Zdroj: CSLAV dne 23. 10. 2020.

	Praha	ZČ	SČ	VČ	JM	SM	ČR
Vyřízeno proti osobám	1	2	3	4	7	2	19
Vyřízeno trestných činů	2	4	14	10	23	11	64
Počet trestných činů	2	4	16	11	31	11	75
Odloženo § 159a tr. ř	0	0	0	0	0	0	0
z toho: z důvodu promlčení trestního stíhání [§ 11/1b) tr. ř.]	0	0	0	0	0	0	0
z toho: v prověřování	0	0	0	0	0	0	0
ve zkráceném přípravném řízení *)	0	0	0	0	0	0	0
Trestní stíhání	1	1	3	4	7	2	18
v tom: obžaloby	0	1	1	4	7	2	15
návrhy na schválení dohody o vině a trestu	0	0	0	0	0	0	0
zastaveno, včetně podmíněného zastavení a schválení narovnání	1	0	2	0	0	0	3
v tom: zastaveno § 172 tr. ř., § 70/2 ZSVM	0	0	1	0	0	0	1
podmíněně zastaveno	1	0	1	0	0	0	2
schválení narovnání	0	0	0	0	0	0	0
z toho: z důvodu promlčení [§ 11/1b) tr. ř.]]	0	0	0	0	0	0	0
postoupeno	0	0	0	0	0	0	0
přerušeno	0	0	0	0	0	0	0
Zkrácené přípravné řízení	0	1	0	0	0	0	1
v tom: podán návrh na potrestání	0	1	0	0	0	0	1
návrhy na schválení dohody o vině a trestu	0	0	0	0	0	0	0
odloženo § 179c tr. ř., s výjimkou po schválení narovnání	0	0	0	0	0	0	0
podmíněně odloženo § 179g tr. ř.	0	0	0	0	0	0	0
odloženo po schválení narovnání	0	0	0	0	0	0	0
Vzato do vazby osob	0	0	0	2	2	0	4
z toho: obžalováno	0	0	0	2	1	0	3
v tom: délka vazby do 2 měsíců	0	0	0	0	0	0	0
od 2 do 4 měsíců	0	0	0	1	2	0	3
od 4 do 8 měsíců	0	0	0	1	0	0	1
od 8 do 12 měsíců	0	0	0	0	0	0	0
od 12 do 16 měsíců	0	0	0	0	0	0	0
nad 16 měsíců	0	0	0	0	0	0	0

Graf č. 3: 2016. Zdroj: CSLAV dne 23. 10. 2020.

Z výše uvedené tabulky a grafu vyplývá, že celkem v ČR za rok 2016 bylo evidováno ve statistikách státních zastupitelství 75 trestných činů, z toho 64 jich bylo vyřízeno a 19 z nich proti konkrétním osobám. V 18 případech bylo vedeno trestní stíhání, z toho u 15 byla podána obžaloba. Ve 3 případech došlo k zastavení trestního stíhání, včetně podmíněného zastavení. Jeden případ byl vyřešen formou zkráceného přípravného řízení a to návrhem na potrestání. Celkem ve 4 případech byly osoby vzaty do vazby (doba vazby trvala nejčastěji od 2 do 4 měsíců).

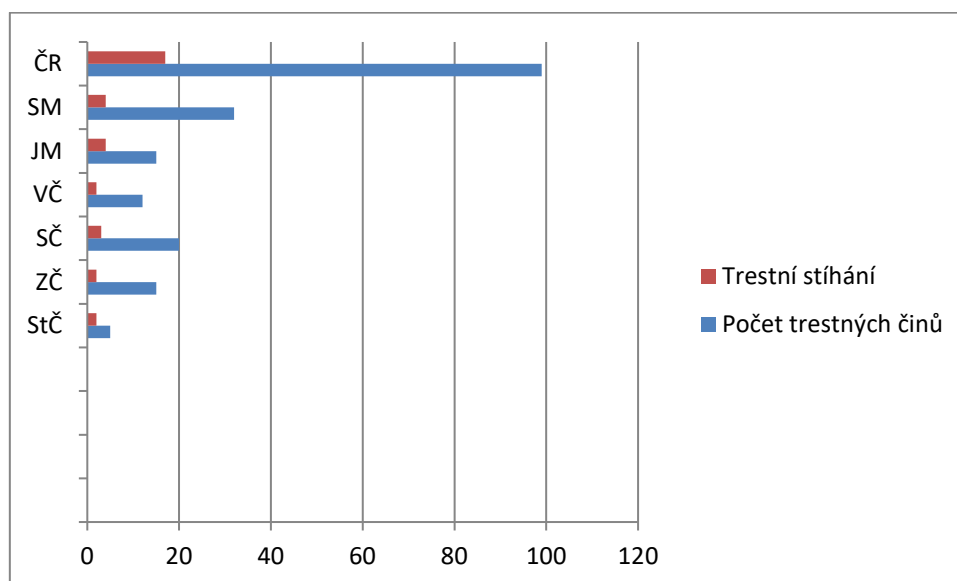
Z hlediska územního členění bylo nejvíce případů evidováno na jižní Moravě, nejméně v Praze.

Rok 2017

Tabulka č. 2: 2017. Zdroj: CSLAV dne 23. 10. 2020.

	StČ	ZČ	SČ	VČ	JM	SM	ČR
Vyřízeno proti osobám	3	2	3	5	5	5	23
Vyřízeno trestných činů	5	15	18	12	15	30	95
Počet trestných činů	5	15	20	12	15	32	99
Odloženo § 159a tr. ř	1	0	0	1	0	0	2
z toho: z důvodu promlčení trestního stíhání [§ 11/1b) tr. ř.]	0	0	0	0	0	0	0
z toho: v prověřování	1	0	0	1	0	0	2
ve zkráceném přípravném řízení *)	0	0	0	0	0	0	0
Trestní stíhání	2	2	3	2	4	4	17
v tom: obžaloby	1	2	2	2	2	4	13
návrhy na schválení dohody o vině a trestu	0	0	0	0	0	0	0
zastaveno, včetně podmíněného zastavení a schválení narovnání	1	0	1	0	2	0	4
v tom: zastaveno § 172 tr. ř., § 70/2 ZSVM	0	0	0	0	0	0	0
podmíněně zastaveno	1	0	1	0	2	0	4
schválení narovnání	0	0	0	0	0	0	0
z toho: z důvodu promlčení [§ 11/1b) tr. ř.]	0	0	0	0	0	0	0
postoupeno	0	0	0	0	0	0	0
přerušeno	0	0	0	0	0	0	0
Zkrácené přípravné řízení	0	0	0	2	1	1	4
v tom: podán návrh na potrestání	0	0	0	2	1	1	4
návrhy na schválení dohody o vině a trestu	0	0	0	0	0	0	0
odloženo § 179c tr. ř., s výjimkou po schválení narovnání	0	0	0	0	0	0	0
podmíněně odloženo §179g tr. ř.	0	0	0	0	0	0	0
odloženo po schválení narovnání	0	0	0	0	0	0	0
Vzato do vazby osob	0	2	1	0	1	2	6
z toho: obžalováno	0	2	1	0	1	1	5
v tom: délka vazby do 2 měsíců	0	0	0	0	0	0	0
od 2 do 4 měsíců	0	2	0	0	0	2	4
od 4 do 8 měsíců	0	0	0	0	0	0	0
od 8 do 12 měsíců	0	0	1	0	1	0	2
od 12 do 16 měsíců	0	0	0	0	0	0	0
nad 16 měsíců	0	0	0	0	0	0	0

Graf č. 4: 2017. Zdroj: CSLAV dne 23. 10. 2020.

V roce 2017 došlo k mírnému nárůstu celkového počtu trestných činů oproti roku 2016, konkrétně šlo o 99 případů. Z toho jich 95 bylo vyřízeno a 23 z nich proti konkrétním osobám. Oproti roku 2016 byly 2 případy odloženy v rámci prověřování. Trestní stíhání bylo vedeno v 17 případech a u 13 byla podána obžaloba. Ve 4 případech došlo k podmíněnému zastavení trestního stíhání. Celkem 6 osob bylo vzato do vazby (délka vazby opět trvala nejčastěji v průměru od 2 do 4 měsíců, ve dvou případech od 8 do 12 měsíců).

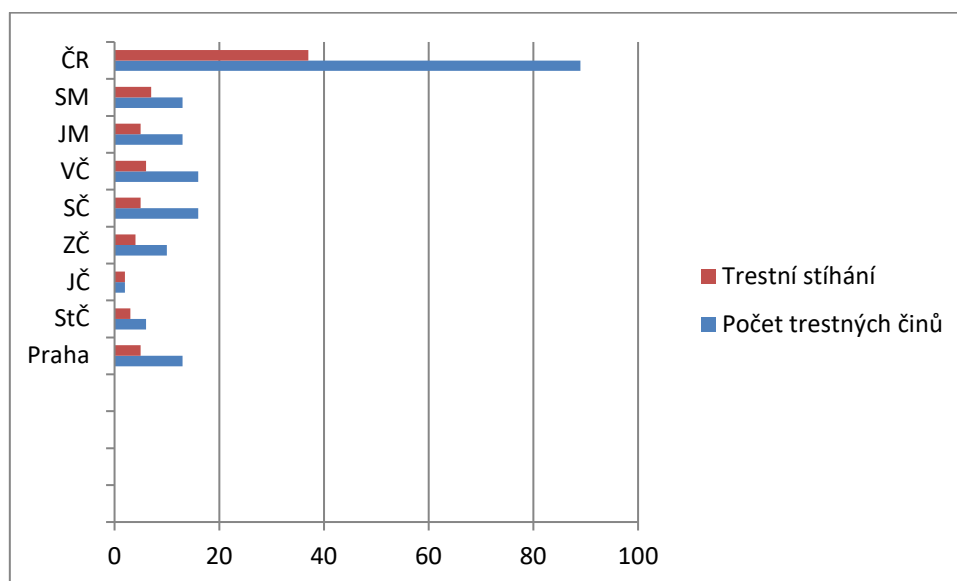
Z hlediska územního členění bylo tentokrát evidováno nejvíce případů v severní Moravě, nejméně pak ve středních Čechách.

Rok 2018

Tabulka č. 3: 2018. Zdroj: CSLAV dne 23. 10. 2020.

	Praha	StČ	JČ	ZČ	SČ	VČ	JM	SM	ČR
Vyřízeno proti osobám	5	5	2	4	5	6	5	7	39
Vyřízeno trestných činů	12	6	2	10	15	16	13	13	87
Počet trestných činů	13	6	2	10	16	16	13	13	89
Odloženo § 159a tr. ř	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho:	z důvodu promlčení trestního stíhání [§ 11/1b) tr. ř.]								
z toho:	v prověřování								
	ve zkráceném přípravném řízení*)								
Trestní stíhání	5	3	2	4	5	6	5	7	37
v tom:	obžaloby								
	návrhy na schválení dohody o vině a trestu								
	zastaveno, včetně podmíněného zastavení a schválení narovnání								
v tom:	zastaveno § 172 tr. ř., § 70/2 ZSVM								
	podmíněně zastaveno								
	schválení narovnání								
z toho:	z důvodu promlčení [§ 11/1b) tr. ř.]								
	postoupeno								
	přerušeno								
Zkrácené přípravné řízení	0	2	0	0	0	0	0	0	2
v tom:	podán návrh na potrestání								
	návrhy na schválení dohody o vině a trestu								
	odloženo § 179c tr. ř., s výjimkou po schválení narovnání								
	podmíněně odloženo § 179g tr. ř.								
	odloženo po schválení narovnání								
Vzato do vazby osob	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho:	obžalováno								
v tom:	délka vazby	do 2 měsíců							
		od 2 do 4 měsíců							
		od 4 do 8 měsíců							
		od 8 do 12 měsíců							
		od 12 do 16 měsíců							
		nad 16 měsíců							

Graf č. 5: 2018. Zdroj: CSLAV dne 23. 10. 2020.

Z hlediska kvantity počtu trestných činů byl rok 2018 podobný jako rok 2017. Počet trestných činů byl 89, z toho 87 jich bylo vyřízeno a u 39 z nich proti konkrétním osobám. Žádný případ v tomto roce nebyl odložen. Došlo však k nárůstu počtu trestních stíhání oproti roku 2017 a to více než dvojnásob. Trestní stíhání bylo vedeno ve 37 případech, z toho u 32 byla podána obžaloba. 5 případů bylo podmíněně zastaveno. 2 případy byly projednány ve zkráceném přípravném řízení, které však byly podmíněně odloženy. Zajímavým ukazatelem je vazba. V roce 2018 i přes nárůst počtu trestních stíhání nebyl nikdo vzat do vazby.

Důležitým ukazatelem je rozšířenost tohoto trestného činu v rámci území ČR. Zatímco v roce 2017 šlo o zaznamenání v 6 oblastech ČR (kromě Prahy a jižních Čech), v roce 2018 šlo již o výskyt ve všech 8 oblastech ČR. Nejvíce případů bylo v severních a východních Čechách, nejméně pak v jižních Čechách.

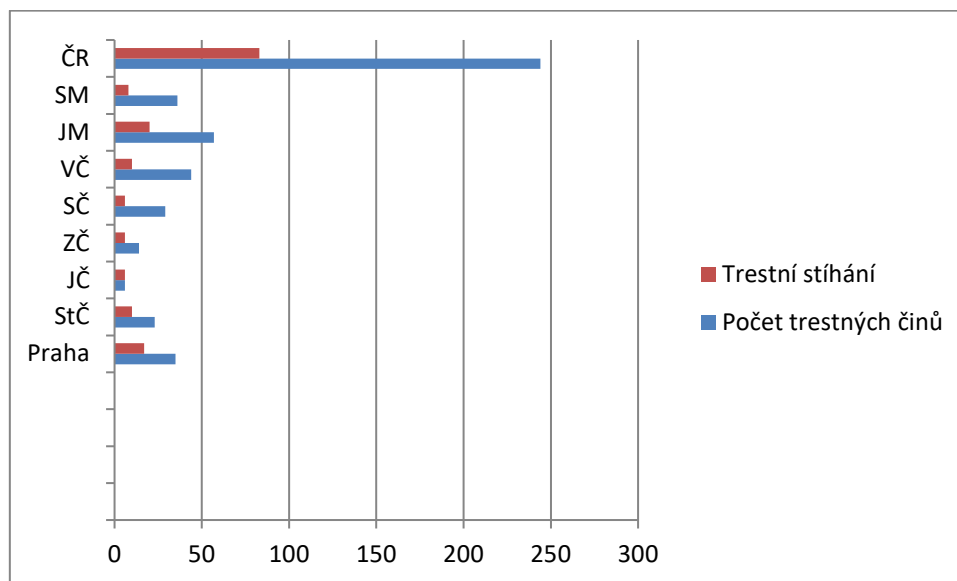

2019

Tabulka č. 4: 2019. Zdroj: CSLAV dne 23. 10. 2020.

		Praha	StČ	JČ	ZČ	SČ	VČ	JM	SM	ČR
Vyřízeno proti osobám		17	10	6	6	7	10	24	9	89
Vyřízeno trestných činů		29	21	6	11	29	32	54	32	214
Počet trestných činů		35	23	6	14	29	44	57	36	244
Odloženo § 159a tr. ř		0	0	0	0	0	0	4	1	5
z toho:	z důvodu promlčení trestního stíhání [§ 11/1b) tr. ř.]	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho:	v prověřování	0	0	0	0	0	0	4	1	5
	ve zkráceném přípravném řízení*)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trestní stíhání		17	10	6	6	6	10	20	8	83
v tom:	obžaloby	10	8	2	6	6	10	12	6	60
	návrhy na schválení dohody o vině a trestu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	zastaveno, včetně podmíněného zastavení a schválení narovnání	7	2	4	0	0	0	8	2	23
v tom:	zastaveno § 172 tr. ř., § 70/2 ZSVM	0	0	1	0	0	0	1	0	2
	podmíněně zastaveno	7	2	3	0	0	0	7	2	21
	schválení narovnání	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho:	z důvodu promlčení [§ 11/1b) tr. ř.]	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	postoupeno	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	přerušeno	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zkrácené přípravné řízení		0	0	0	0	0	0	0	0	0
v tom:	podán návrh na potrestání	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	návrhy na schválení dohody o vině a trestu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	odloženo § 179c tr.ř., s výjimkou po schválení narovnání	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	podmíněně odloženo § 179g tr. ř.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	odloženo po schválení narovnání	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vzato do vazby osob		2	0	0	0	0	0	1	0	3
z toho:	obžalováno	1	0	0	0	0	0	1	0	2
v tom:	délka vazby									
	do 2 měsíců	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	od 2 do 4 měsíců	2	0	0	0	0	0	0	0	2
	od 4 do 8 měsíců	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	od 8 do 12 měsíců	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	od 12 do 16 měsíců	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	nad 16 měsíců	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Graf č. 6: 2019. Zdroj: CSLAV dne 23. 10. 2020.

V roce 2019 došlo k dynamickému nárůstu této kriminality oproti minulým letům. Bylo evidováno 244 trestných činů, z toho 214 jich bylo vyřízeno a u 89 z nich proti konkrétním osobám. Odloženo bylo celkem 5 případů ve fázi prověřování. Trestní stíhání bylo vedeno v 83 případech, což je třikrát tolik více, než v roce 2018. U 60 z nich byla podána obžaloba. 21 případů bylo podmíněně zastaveno a 2 případy byly zastaveny dle § 172 trestního řádu ve spojení s § 70 odst. 2 zákona o soudnictví ve věcech mládeže. Tento údaj nám ukazuje, že mezi pachatele této trestné činnosti se rovněž řadí mladiství, kteří jsou obžalováni dle zákona o soudnictví ve věcech mládeže. Institut vazby nebyl moc využíván. Pouze 3 osoby byly vzaty do vazby (2 osoby na délku 2 až 4 měsíce a jedna osoba v délce od 4 do 8 měsíců).

Z hlediska územního členění se opakovala situace z roku 2016, kdy nejvíce případů zaznamenala jižní Morava a nejméně bylo v jižních Čechách (stejně jako v roce předchozím – 2018).

Fáze kybergroomingu

V praxi existují 4 základní fáze kybergroomingu.

1) Příprava kontaktu

V této úvodní fázi kybergroomer připravuje podmínky pro manipulaci oběti. Jedním z častých postupů v této první fázi je vytváření falešné identity kybergroomera, který o sobě uvádí nepravdivé údaje (jméno, příjmení/nick, věk, fotografie, atd.). Kybergroomeréři jsou zpravidla podstatně starší než oběti, a proto si svůj uváděný věk upravují a postupně přizpůsobují a rovněž k tomu využívají falešné či pozměněné fotografie. Identita kybergroomera může existovat v podobě statické či dynamické identity.¹

¹ KOPECKÝ, Kamil. *Kybergrooming - nebezpečí kyberprostoru*. Olomouc: Net University, 2010, s. 4-5.

- ✓ Statická identita – kybergroomer si vytvoří jednu identitu, pomocí které oslovuje vybrané oběti (např. falešný profil na sociální síti).
- ✓ Dynamická identita – kybergroomer si upravuje svou identitu dle aktuální potřeby. Může mít tedy založeno několik profilů najednou a vystupovat pod různými přezdívkami/nicky. Dle vyhlédnuté oběti si může účelově přizpůsobovat věk, záliby, koníčky, případně další údaje tak, aby se svojí obětí měl pokud možno co nejvíce společného. Udržování dynamické identity je podstatně náročnější než u statické identity, jelikož se může stát, že kybergroomer změní oběť, se kterou právě komunikuje, za jinou. Pokud se tak stane, jde o jeden ze signálů pro oběť, že zde existují zjevné rozpory a může jít o komunikaci s kybergroomerem.¹

Někteří kybergroomeři si vytvářejí tzv. falešnou autoritu, spočívající v tom, že vystupují jako falešní představitelé různých zprostředkujících společností (ředitelé, manažeři), které vytipovaným obětem nabízejí nějaký užitek či účast v soutěži. Následně jménem této společnosti kybergroomer navazuje kontakty s potencionálními oběťmi pomocí různých internetových inzerátů. Falešná identita společnosti dodává takovému inzerátu šířeným internetem věrohodnost. Inzerát kybergroomera by mohl vypadat následovně:²

Ahoj holky, ahoj kluci. Je vám méně než 15 let? Máte rádi počítače? Jste rádi na internetu? Pojdte se zúčastnit naší soutěže o zajímavé ceny. Stačí, když nám pošlete vaše jméno a příjmení, email a telefonní číslo a budete následně zařazeni do slosování o hodnotné ceny. Těšit se můžete na nový počítač, mobilní telefony, tablety, značkové oblečení, atd.

Napište nám na: soutezprodeti@seznam.cz

Mgr. Jan Novák, ředitel Soutěže pro děti, Praha

2) Kontakt s obětí, navázání vztahu

V druhé fázi při navázání kontaktu s obětí dochází k manipulaci ze strany kybergroomera, který po kontaktu s obětí pracuje na budování a prohlubování online virtuálního vztahu.

Druhou fázi můžeme rozdělit do 6 podetap. Konkrétně jde o:

- ✓ *phishing*³ – *snaha získat co nejvíce osobních informací o oběti.*

Kybergroomer se po navázání kontaktu snaží získat nejenom osobní údaje (jméno, příjmení, věk, fotografii), ale též další informace, kterými mohou být název školy, kterou navštěvuje, záliby, koníčky, oblíbené celebrity/vzory, atd. Tyto informace kybergroomerovi slouží k sestavení obecného profilu oběti.

---

¹ KOPECKÝ, Kamil. *Kybergrooming - nebezpečí kyberprostoru*. Olomouc: Net University, 2010, s. 4-5. ISBN 978-80-254-7573-7.

² Tamtéž.

³ Phishing = rybaření – podvodná technika používaná na internetu, jejímž cílem je získat citlivé osobní údaje v online komunikaci (např. jméno, příjmení, věk, hesla, atd.).

✓ *mirroring*¹ – zrcadlení

Typickým rysem kybergroomera je v další fázi tzv. efekt zrcadlení (*mirroring*). Kybergroomer se staví do pozice osoby, která dítěti rozumí, zná jeho problémy, chápe je a umí je vyřešit. Často napodobuje oběť ve snaze prolomit zábrany, chová se jako její zrcadlový odraz. Pokud oběť kybergroomerovi sdělí své problémy a věci, které ji trápí či že se cítí osaměle, kybergroomer zpravidla odpoví, že má podobné problémy a plně ji chápe. Oběti nabízí, že se mu může s plnou důvěrou svěřit a svoje problémy řešit. A zde nastupuje právě efekt zrcadlení, tzn. kybergroomer u oběti navozuje pocit přátelství či kamarádství, který oběti pomůže překonat strach z komunikace s neznámou osobou.² Zrcadlení též může být spojeno prostřednictvím společných koníčků, názorů na různá témata, apod. Kybergroomer s dětmi často řeší velmi citlivá témata, jako jsou např. rodinné problémy, sexuální život dospělých, atd.³

Ukázka zrcadlení:

Kybergroomer: Ahoj Aničko, jak se máš?

Anička_13: Mám se dobře, ale nudím se.

Kybergroomer: Můžu se nudit s tebou?

Anička_13: Třeba.

Kybergroomer: Kolik je ti let?

Anička_13: 13, a tobě?

Kybergroomer: 15, a co máš ráda?

Anička_13: mám ráda Hannah Montanu....

Kybergroomer: Hannah Montanu miluju!!! A děláš nějaký sport?

Anička_13: jezdím na koni.

Kybergroomer: skvělé, já mám také svého koně a moc rád jezdím. Odkud jsi?

Anička_13: z Prahy, a ty?

Kybergroomer: já jsem také z Prahy. Odkud přesně jsi ty?

Anička_13: ...z Vinohrad.⁴

Z výše uvedené ukázky je možné vyzorovat úvodní fázi kontaktu s obětí, navázání vztahu, ve kterém se již promítá phishing a mirroring, tj. k prolínání jednotlivých fází navzájem. V úvodu navázání kontaktu je zpravidla kybergroomer aktivnější v komunikaci než oběť. Potřebuje získat potřebné informace o oběti, takže se v rozhovoru více ptá. Což následně v další komunikaci rovněž převažuje.

✓ *Profilování oběti*

Jakmile kybergroomer získá potřebné údaje o oběti a naváže s ní kontakt, nastává fáze profilování. Kybergroomer však nečerpá informace pouze od oběti, která

---

¹ Mirroring = efekt zrcadlení – napodobování. Osoba často nevědomky napodobuje gesta, chování, postoje, atd. Zrcadlení je podvědomá replikace signálů jiné osoby.

² Methods of Predators. iKeepSafe.org. Online: http://kids.yahoo.com/parents/online-safety/1706/4_Methods+of+Predators

³ KOPECKÝ, Kamil. *Kybergrooming - nebezpečí kyberprostoru*. Olomouc: Net University, 2010, s. 4-5.

⁴ KOPECKÝ, Kamil. *Kybergrooming - nebezpečí kyberprostoru*. Olomouc: Net University, 2010, s. 4-5.

mu je sama sdělí, ale rovněž vyhledává z internetu různé další údaje či informace o oběti. Pokud tedy oběť zveřejní např. svůj email či telefonní číslo, kybergroomer následně podle těchto údajů dál vyhledává další informace o oběti. Pomocí různých internetových vyhledávačů (Google, atd.), může kybergroomer zjistit další pro něho důležité informace o oběti a doplňovat si je do profilu oběti. V praxi jde např. o telefonní číslo, které může oběť uvést v inzerátu či na profilu nějaké sociální sítě, adresu školy, atd. Kybergroomer může též ověřovat údaje, které mu sama oběť sdělila – např. věk, bydliště, email, profil na sociální síti, atd.¹

✓ *Luring² – vábení a uplácení oběti*

V další fázi kybergroomingu dochází k tzv. luringu, tj. vábení a uplácení oběti. Aby kybergroomer pokud možno co nejvíce měl oběť nakloněnou na svou stranu, přistupuje k tomu, že oběti začne dávat dárky (peníze, mobilní telefon, kredit do mobilního telefonu, tablet, oblečení, apod.) či služby (návštěvu kina, pozvání do cukrárny, apod.). Tyto dárky dává oběti zpravidla za účelem poskytnutí fotografie oběti (nejenom fotografie obličeje oběti, ale např. i fotografie se sexuální tematikou). Dárky a úplatky slouží též pro kybergroomera v tom smyslu, že si takto ověřuje osobní údaje oběti – např. telefonní číslo, na které zašle kredit či adresa, na kterou odešle drahé oblečení. Pochopitelně z pohledu oběti jde o zdánlivé získání silné důvěry kybergroomera. Je třeba podotknout, že tato fáze kybergroomingu je již velmi nebezpečná, protože může dojít k získání reálné fotografie oběti, pomocí které následně kybergroomer svoji oběť vydírá. Z dárku se obratem stane zbraň, kterou může kybergroomer kdykoli použít. Dokonce existují případy, kdy se oběti ke kybergroomerovi pro dárky opakovaně vracely a nechaly se opakovaně zneužívat. V tomto případě však již jde o projevy dětské prostituce.³

✓ *Snížování zábran dětí a zavádění sexuálního obsahu do konverzace*

Cílem další fáze kybergroomingu je postupně snižovat zábrany dětí v oblasti sexuality s tím, že se postupně do konverze zavádí sexuální obsah. V první řadě může kybergroomer začínat diskuzi s obětí na téma lidské sexuality, na téma sexuálního života rodičů. Rovněž může oběti nabízet různé erotické či pornografické materiály. Kybergroomer se takovým jednáním snaží u oběti snížit její stud. Cílem kybergroomera však je získání fotografií či videozáznamů obnažené oběti a to nejčastěji za pomoci webkamery či zaslání své nahé fotografie. Pokud kybergroomer v této fázi oběť přemluví/přinutí a získá tak vysoce citlivé materiály, může je následně využít k vydírání oběti.⁴

---

¹ KOPECKÝ, Kamil. *Kybergrooming - nebezpečí kyberprostoru*. Olomouc: Net University, 2010, s. 6. ISBN 978-80-254-7573-7.

² Luring – přilákat, vábit, lákat. Jde o metodu vábení a uplácení oběti.

³ KOPECKÝ, Kamil. Strategie manipulace dětí v online prostředích se zaměřením na tzv. kybergrooming. *Pediatric pro praxi* [online]. Solen, 2015, 2015(5) [cit. 2020-10-21]. ISSN 1803-5264. Dostupnéz: https://www.pediatricpropraxi.cz/artkey/ped-201505-0009_Strategie_manipulace_deti_v_online_prostredich_se_zamerenim_na_tzv_kybergrooming.php

⁴ KOPECKÝ, Kamil. *Kybergrooming - nebezpečí kyberprostoru*. Olomouc: Net University, 2010, s. 7 ISBN 978-80-254-7573-7.

✓ *Snaha o izolaci oběti od okolí*

Kyberprostor kvůli anonymitě nabízí podstatně vyšší ochotu svěřit se neznámému člověku, než je tomu tak v reálném životě. V online světě totiž neneseme důsledky svého chování bezprostředně, kdežto v reálném životě ano. Absence fyzického kontaktu, blízkosti, vnímání reálných emocí, to vše napomáhá kybergroomerům v ovlivňování své oběti. Kybergroomer se tak snadno stane „nejlepším kamarádem“ oběti, jelikož s ním dokáže manipulovat. Pro fázi izolace oběti od okolí je typická snaha kybergroomera citově vydírat a zastrašovat oběť – např. formulacemi „neříkej to rodičům, neměli by tě rádi; nikomu to neříkej, nepochopil by to“. Platí úměra, že čím více informací kybergroomer o své oběti zná, tím více je na něj oběť fixovaná a závislá. V této fázi se mění role v tom smyslu, že nejprve oběť kybergroomera vyhledává dobrovolně, pak je to naopak z donucení. Oběť, i kdyby chtěla, tak de facto vztah s kybergroomerem ukončit nemůže, jelikož kybergroomer již disponuje celou řadou informací a i materiálem (např. nahými fotkami oběti), který může proti oběti použít. Kybergroomer tak dosahuje toho, že oběť zcela ovládá a manipuluje s ní. Typicky pak oběť vydírá tak, že pokud oběť nesplní nějaký jeho pokyn či úkon, ozve se např. rodičům a řekne jim vše, co mu oběť řekla. Oběť pak ze strachu raději ve virtuálním vztahu s kybergroomerem zůstane.¹

3) Příprava na osobní schůzku

Při přípravě na osobní schůzku si kybergroomer sumíruje informace a osobní údaje o oběti, které získal. Při plánování schůzky kybergroomer stejně jako v předchozích fázích využívá techniky cílené manipulace a vydírání, přičemž se obojí stupňuje.

Ve fázi přípravy na osobní schůzku často dochází k uplatňování techniky překonávání věkového rozdílu mezi kybergroomerem a obětí. Jelikož kybergroomer leckdy předstírá, že je podstatně mladší, než oběť, musí navodit situaci, kdy si bude věkově s obětí blíže. Podstatou této techniky je to, že kybergroomer komunikoval s obětí nejprve pod falešnou identitou s tím, že tvrdil, že je nezletilý. Posléze však oběti oznámil, že mu rodiče zakázali být na internetu, proto v komunikaci pokračuje např. jeho starší bratr, který je však dospělý. V praxi jde o vytváření další falešné identity stejného kybergroomera. Oběť na základě této komunikace pak tuto skutečnost přijme jako fakt a pokračuje v konverzaci, již vědomě, s dospělým člověkem. Dalším případem z praxe může být situace, kdy kybergroomer oběti tvrdil, že ho na schůzce vyzvedne jeho rodič či sourozenec. Touto osobou byl však samotný kybergroomer, který oběť odvezl na „bezpečné místo“ a tam jej sexuálně zneužil.²

Další metodou, která je ve fázi přípravy na osobní schůzku ze strany kybergroomera aplikována, je metoda vyhrožování a vydírání. Pokud se kybergroomerovi nedaří vylákat oběť na osobní schůzku, přistupuje k metodám vydírání. Začne oběti vyhrožovat, že zveřejní její kompromitující materiály, které během komunikace získal (např. nahé fotografie) pošle jejím kamarádům, rodičům,

---

¹ KOPECKÝ, Kamil. *Kybergrooming - nebezpečí kyberprostoru*. Olomouc: Net University, 2010, s. 4-5.

² BERSON, Ilene R. *Grooming Cybervictims: The Psychosocial Effects of Online Exploitation for Youth* [online]. University of South Florida. USA. [cit. 7. 10. 2020]. Dostupné z: <<http://www.cs.auckland.ac.nz/~john/NetSafe/I.Berson.pdf>>.

případně že je někde zveřejní ať už online, nebo např. v okolí školy. Výhrůžky může stupňovat také tím, že na fotografii oběti napíše např. hanlivé označení o oběti, že je „gay“ či „prostitutka“. Jelikož jde o silnou metodu vydírání, které by se leckdy těžko bránil dospělí, natož děti, ve většině případů dítě svolí a na schůzku se dostaví, jelikož se bojí, že by byly poníženy ze strany okolí.¹

Vyhrožování a vydírání však nemusí být součástí každého projevu kybergroomingu. Děti, které jsou naivní, jsou ochotny jít na schůzku i bez toho, aniž by kybergroomer musel aplikovat metody vydírání. Stačí, když dítěti nabídne nějakou drobnou odměnu, např. dobití kreditu, drahé oblečení, atd.

4) Realizace osobní schůzky

Osobní schůzka je konečnou fází, která může skončit zneužitím oběti. Při prvním kontaktu kybergroomera s obětí nemusí vždy dojít k sexuálnímu zneužití. Kybergroomer si může takto ověřit, že oběť je skutečně nezletilá osoba, za kterou se v kyberprostoru vydávala a nejedná se o nastrčeného figuranta ať už ze strany novinářů (médií) či policie. Kybergroomer může na schůzce stejně jako v předešlé komunikaci oběť dále ovlivňovat a manipulovat s ní. Může jí donést např. nějaký drobný dárek, empaticky s ní hovořit a získat ji tak na svou stranu. V oběti může vzbudit falešný dojem, že jde skutečně o „hodného kamaráda“, ke kterému může mít absolutní důvěru. K samotnému útoku na oběť může dojít až na následujících schůzkách. Pokud k samotnému útoku dojde, jde o fatální důsledky pro oběť (fyzické i psychické).² Útok může být veden sexuálně či fyzicky, de facto bez možnosti se bránit. Pokud má kybergroomer významně dominantní postavení a disponuje dalšími nástroji pro manipulaci, může oběť donutit k opakovaným schůzkám, na kterých útoky pokračují.

Prevence kybergroomingu

Prevenici kybergroomingu můžeme rozdělit na ochranu technickou a ochranu spočívající v osvětové činnosti žáků (studentů), učitelů a rodičů.

Technická ochrana spočívá v instalaci ochranných prvků, programů či zařízení, která zamezují vstup či návštěvu určitých webových stránek.

Stěžejní preventivní aktivitou v oblasti kybergroomingu je však velmi dobře fungující komunikace mezi dítětem a rodičem.

Klíčové je též provádět osvětovou činnost na školách a zařazovat témata spojená s kybergroomingem do systému vzdělávání v rámci vzdělávacích programů.

Nejúčinnější prevencí je kombinace výše uvedených metod/ochran.

Níže je uvedeno několik základních pravidel, jakým způsobem se před kybergroomingem chránit.

Základní pravidla pro děti:

✓ V online prostředí nikomu nesvěřujte své osobní údaje – zejména své fotografie.

---

¹ KOPECKÝ, Kamil. *Kybergrooming - nebezpečí kyberprostoru*. Olomouc: Net University, 2010, s. 4-5.

² Tamtéž.

- ✓ Dbejte na to, s kým se v online světě bavíte – internetová komunikace je sice anonymní, nicméně dávejte pozor na to, co sdělujete.
- ✓ Všimněte si nesrovnalostí v komunikaci s cizími lidmi v online prostředí – kybergroomer udává různý věk, mění informace, uvádí vám nepravdy.
- ✓ Uvědomte si, proč by zrovna chtěl někdo za každou cenu s vámi udržet vztah v online prostředí či tajit obsah komunikace.
- ✓ Nenechte se oklamat sliby a nikdy nepřistupujte na dary, které vám kybergroomer nabízí.
- ✓ Vytyčte si své osobní hranice. Otázky sexuality neprobírejte s cizími lidmi v online prostředí. Za žádnou cenu nikomu neposílejte materiály se sexuální tematikou, stanou se totiž nástrojem vašeho vydírání.
- ✓ Nikdy nechodte na osobní schůzky s cizími lidmi, aniž by o tom nevěděli rodiče. Uvědomte si veškerá rizika, která se vám mohou na osobní schůzce stát.¹

Základní pravidla pro rodiče:

- ✓ Komunikujte s dětmi o tom, co na internetu dělají. Nebojte se „sledovat“ aktivity, které vaše děti v online prostředí dělají. Neznamená, že pokud vaše dítě sedí u počítače, že je v bezpečí.
- ✓ Počítač nenechávejte umístěný v dětském pokoji a eliminujte čas na potřebné minimum, který tráví vaše dítě na počítači.
- ✓ Důkladně vysvětlete dítěti, jaká rizika na internetu mohou být.
- ✓ Nepoužívejte pouze zákazy. Tím, že dítěti zakázete internet, tak se dítě k internetu dostane jiným způsobem a problém se tím nevyřeší. Najde si jinou cestu a nástroje – např. wifi ve škole, používání internetu na mobilu, atd.²

Projekt EU Kids Online

Projekt EU Kids online je jedním z projektů realizovaný v rámci Evropské unie, který se zaměřuje na využívání online prostředí dětmi. Cílem projektu bylo zjistit, jaká rizika hrozí dětem na internetu v online prostředí.³

Výzkum byl proveden ve 21 členských státech EU. Z výzkumu je patrné, že celá řada mladých lidí sdílí na internetu své osobní údaje. Obzvláště varovné signály přinesl výzkum z České republiky, dle kterého 91 % dětí, které využívají internetové služby, poskytlo zcela cizí neznámé osobě svoji emailovou adresu, 79 % svoji fotografii a 72 % své telefonní číslo. Ke zveřejňování osobních údajů dochází nejvíce prostřednictvím sociálních sítí (hlavně Facebook).⁴

---

¹ KOPECKÝ, Kamil. *Kybergrooming - nebezpečí kyberprostoru*. Olomouc: Net University, 2010, s. 8. ISBN 978-80-254-7573-7.

² Tamtéž.

³ GRIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 398. ISBN 9788075985545.

⁴ EU Kids Online [online]. London, 2020 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: <http://www.eukidsonline.net/>

Primární cílem vzniku sociálních sítí bylo sdílet své zážitky a zkušenosti a urychlit komunikaci téměř odkudkoli, nicméně sociální sítě mají i stinné stránky. Pro samotné děti představují celou řadu rizik. Údaje shromážděné v rámci projektu EU Kids Online uvádějí, že ve zkoumaných zemích má zhruba 15–20 % mladých uživatelů s internetem nepříjemnou zkušenost: 17 % belgických dětí ve věku 9–12 let se na internetu cítilo ohroženo, 19 % estonských dětí ve věku 6–14 na síti obtěžoval neznámý člověk, 44 % německých dívek a 30% chlapců má špatné zkušenosti z chatovacích místností a 16 % islandských teenagerů dostalo e-maily, které je vystrašily nebo znepokojily.¹

Varovným signálem, který z průzkumu vyšel je taková skutečnost, že v České republice se s osobou, kterou respondenti poznali v online světě na internetu, následně později setkala v reálném životě 65 % dětí ve věku od 12–17 let. Evropský průměr je přitom jedno dítě z dvanácti.²

Ředitelka projektu EU Kids Online profesorka Sonia Livingstone z London School of Economics k tomu uvedla: „*Dětem se na internetu otevírá řada zajímavých možností, zejména jde o sociální sítě. Mnoho dětí ovšem dá na internetu k dispozici svoje osobní údaje a příliš nepřemýšlí o tom, kdo by je mohl vidět. Jak ukazuje náš výzkumný projekt, v mnoha případech je výsledkem obtěžování, často se sexuálním obsahem, které může dětem ublížit.*“³

Závěr

Kybergrooming je novým fenoménem současné doby. Jde o vysoce společensky nebezpečný jev, který má závažné následky pro své oběti, především děti a mládež. Proto je zcela zásadní, aby všechny zainteresované subjekty prováděly účinná opatření proti páchání této kriminality. Jde o zapojení celé řady subjektů, nejenom policejních orgánů, ale jde též o zahrnutí širší komunity, např. pedagogických pracovníků, preventistů, psychologů, rodičů, neziskových organizací, atd. Nejde však jen o součinnost několika těchto subjektů. Též je důležité společně vytvářet a realizovat preventivní programy, které mohou napomoci v osvětě této problematiky a to hlavně na školách. Důležité je děti a mládež informovat o možných rizicích na internetu a metodách, jak se jim úspěšně bránit. Prevence je totiž v tomto ohledu zcela zásadní, jelikož újma vzniklá z této trestné činnosti má na oběti zásadní negativní dopad ať už na zdraví fyzické, ale hlavně též psychické.

Literatura

Učebnice:

GŘIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 9788075985545.

---

¹ LIVINGSTONE, Sonia; HADDON, Leslie; GORZIG, Anke; ÓLAFSON, Kjartan. *Risk and safety on the internet: The perspective of European children*. Full Findings. London: LSE. 2011.

² EU Kids Online [online]. London, 2020 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: <http://www.eukidsonline.net/>

³ Professor Sonia Livingstone: Professor of Social Psychology, Department of Media and Communications [online]. London: London School of Economics and Political Science, 2020 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: <http://www.eukidsonline.net/>

- KOPECKÝ, Kamil. *Kybergrooming - nebezpečí kyberprostoru*. Olomouc: Net University, 2010, s. 4. ISBN 978-80-254-7573-7.
- KOPECKÝ, Kamil a kol. Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. 170 s. ISBN 978-80-244-4868-8.
- KUDRLOVÁ, Kateřina. Kybergrooming – 3 roky kriminalizace. *Právo, Bezpečnost, Informace*. 2017, č. 4. ISSN 2336-3657.
- LIVINGSTONE, Sonia; HADDON, Leslie; GORZIG, Anke; ÓLAFSON, Kjartan. *Risk and safety on the internet: The perspective of European children*. Full Findings. London: LSE. 2011.
- MAŠKOVÁ, Anna; LUKÁŠOVÁ, Kateřina; PACÁK, Rastislav a Jana BRANDEJSOVÁ. Kybergrooming a kyberstalking. Metodický materiál pro pedagogické pracovníky. © Národní centrum bezpečnějšího internetu, 2012, 34 s. Dostupné z: <http://www.ncbi.cz/category/6-metodiky-ucebni-materialy?download=37>
- ŠÁMAL, Pavel. *Trestní právo hmotné*. 7., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 627. ISBN 9788074786167.
- VÁLKOVÁ, Helena; KUČHTA, Josef a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice, s. 537. ISBN 9788074007323.

Právní předpisy a zdroje:

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
Informační systém CSLAV.

Internetové zdroje:

- BERSON, I. H. Grooming Cybervictims: The Psychosocial Effects of Online Exploitation for Youth. University of South Florida. USA. (online) cit. 6. 10. 2020. dostupné z <http://www.cs.auckland.ac.nz/~john/NetSafe/I.Berson.pdf>
- EU Kids Online [online]. London, 2020 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: <http://www.eukidsonline.net/>
- CHOO, Kim-Kwang Raymond. Online child grooming: a literature review on the misuse of social networking sites for grooming children for sexual offences [online]. Published by the Australian Institute of Criminology. Canberra: Australian Institute of Criminology 2009, 2009 [cit. 2020-10-21]. ISBN 9781921185861. Dostupné z: <https://www.aic.gov.au/sites/default/files/2020-05/rpp103.pdf>
- 0009_Strategie_manipulace_deti_v_online_prostredich_se_zamerenim_na_tzv_kybergrooming.php
<https://www.bkb.cz/>
<https://www.linkabezpeci.cz/>
<https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
- Jednotlivé druhy kyberkriminality. Policie ČR [online]. 2020 [cit. 2020-10-06]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/jednotlive-druhy-kyberkriminality.aspx>
- KOPECKÝ, Kamil. Strategie manipulace dětí v online prostředích se zaměřením na tzv. kybergrooming. *Pediatric pro praxi* [online]. Solen, 2015, 2015(5) [cit. 2020-10-21]. ISSN 1803-5264. Dostupné z: <https://www.pediatriepropraxi.cz/artkey/ped-201505->

0009_Strategie_manipulace_deti_v_online_prostredich_se_zamerenim_na_tzv_kybergrooming.php

Methods of Predators. iKeepSafe.org. Online: http://kids.yahoo.com/parents/online-safety/1706/4_Methods+of+Predators

Professor Sonia Livingstone: Professor of Social Psychology, Department of Media and Communications [online]. London: London School of Economics and Political Science, 2020 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: <http://www.eukidsonline.net/>

RESUMÉ

Článek se zabývá problematikou počítačové mravnostní kriminality se zaměřením na kybergrooming. V úvodu práce je popsán a definován kybergrooming jako aktuální fenomén. Dále se již práce zaměřuje na trestně právní vymezení kybergroomingu a rovněž na statistiku spáchaných skutků dle policejní statistiky. Následující část práce vymezuje oběti a pachatele kybergroomingu, přičemž je využita statistika státních zastupitelství. Další část popisuje jednotlivé fáze (etapy) kybergroomingu. Závěrečná část práce se již zaměřuje na problematiku preventivních aktivit v oblasti kybergroomingu a to jak z pohledu technické ochrany, tak i preventivních aktivit směřovaných směrem k žákům, učitelům a rodičům.

Klíčová slova: kybergrooming, kybergroomer, trestní zákon, statistika, oběť, pachatel, fáze kybergroomingu, prevence.

SUMMARY

HEJDUK, Marek: COMPUTER MORAL CRIME – KYBERGROOMING

The article deals with the issue of computer crime against morality with a focus on cybergrooming. The introduction describes and defines cybergrooming as a current phenomenon. Furthermore, the work focuses on the criminal law definition of cybergrooming and also on the statistics of offenses according to police statistics. The following part of the thesis defines the victims and perpetrators of cybergrooming, using the statistics of public prosecutor's offices. The next part describes the individual phases (stages) of cybergrooming. The final part of the work focuses on the issue of preventive activities in the field of cybergrooming, both in terms of technical protection and preventive measures aimed at students, teachers and parents.

Keywords: cybergrooming, cybergroomer, criminal law, statistics, victim, perpetrator, phase of cybergrooming, prevention.

